

Sygn. akt I ACz 1109/15

POSTANOWIENIE

Dnia 24 czerwca 2015 roku

Sąd Apelacyjny w Krakowie, Wydział I Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSA Jan Kremer

po rozpoznaniu w dniu 24 czerwca 2015 roku w Krakowie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa C. S.

przeciwko (...) spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w M.

o zapłatę

na skutek zażalenia strony pozwanej na postanowienie Sądu Okręgowego w Kielcach z dnia 28 kwietnia 2015 roku, sygn. akt VII GC 39/14

postanawia:

- 1. zmienić zaskarżone postanowienie w ten sposób, że zwolnić stronę pozwaną od opłaty sądowej od zażalenia na postanowienie z dnia 8 kwietnia 2015 r. ponad kwotę 1.000 zł (tysiąc złotych) a w pozostałym zakresie wniosek oddalić;**
- 2. oddalić zażalenie w pozostałym zakresie.**

Sygn. akt I ACz 1109/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2015 r. Sąd Okręgowy w Kielcach oddalił wniosek strony pozwanej (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w M. o zwolnienie od opłaty sądowej od zażalenia na postanowienie tego sądu z dnia 8 kwietnia 2015 r. o odrzuceniu apelacji.

W uzasadnieniu Sąd Okręgowy wyjaśnił, że strona pozwana nie wykazała zgodnie z art. 103 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, że nie posiada dostatecznych środków na pokrycie kosztów sądowych w zakresie opłaty sądowej od zażalenia w kwocie 2.867 zł. Podkreślił przy tym, że zawarte w art. 103 u.k.s.c. sformułowanie należy rozumieć jako obowiązek wykazania trwałej niemożności uzyskania środków na uiszczenie kosztów sądowych. Z załączonych do wniosku dokumentów w postaci bilansu oraz rachunku zysków i strat na dzień 31 marca 2015 r. wynika, że posiadane przez stronę pozwaną aktywa trwale wynosiły 3.594.597,93 zł, natomiast wartość aktywów obrotowych kształtowała się na poziomie 2.237.837,92 zł. Strona pozwana na dzień 31 marca 2015 r. osiągnęła przychód netto ze sprzedaży w wysokości 2.541.528,72 zł, a zysk z działalności operacyjnej wyniósł 14.895,88 zł. Powyższe jednoznacznie wskazuje na skalę i rozmiar prowadzonej przez pozwanego działalności i obrazuje jego możliwości finansowe. W świetle powyższych danych, Sąd uznał, że strona pozwana ze środków finansowych zgromadzonych wśród aktywów, jest w stanie wygospodarować kwotę 2.867 zł na uiszczenie opłaty od zażalenia.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożyła strona pozwana, zaskarżając je w całości,

Zaskarżonemu postanowieniu zarzuciła: 1/ naruszenie art. 103 o kosztach sądowych w sprawach cywilnych poprzez oddalenie wniosku o zwolnienie od opłaty sądowej od zażalenia pomimo tego, że strona pozwana wykazała, że nie posiada wystarczających środków finansowych na jej uiszczenie oraz 2/ błąd w ustaleniach faktycznych poprzez przyjęcie, że strona pozwana nie wykazała skutecznie braku środków na pokrycie opłaty od zażalenia oraz poprzez przyjęcie, że strona pozwana ma dostateczne środki na pokrycie opłaty sądowej od zażalenia.

Na tych podstawach strona pozwana wniosła o zmianę zaskarżonego postanowienia poprzez zwolnienie jej z obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od zażalenia ewentualnie uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu podniosła, że nie jest w stanie ponieść opłaty sądowej od zażalenia, gdyż ze względu na kryzys na rynku budowlanym wszelkie środki pieniężne wykorzystuje na poczet bieżącej działalności i spłatę zaległych zobowiązań. Osiągnięty zysk w całości przeznaczony jest na zaspokojenie roszczeń wierzycieli strony pozwanej. Strona pozwana ma trudności finansowe z uwagi na nieterminowe uregulowanie należności przez swoich kontrahentów oraz nieregulowanie należności przez Gminę D., (...) S.A. w opadłości likwidacyjnej oraz Gminę Ł.. Zabezpieczone środki finansowe strona pozwana przeznaczyła na dochodzenie roszczeń na drodze sądowej.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Zażalenie zasługuje na częściowe uwzględnienie.

Zgodnie z art. 103 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U.05.167.1398) osobie prawnej może być przyznane zwolnienie od kosztów sądowych jeżeli nie posiada dostatecznych środków na ich poniesienie. Domagający się zwolnienia winien udowodnić istnienie przesłanek określonych cyt. przepisem.

W sytuacji, gdy o zwolnienie od kosztów sądowych wnosi osoba prawna prowadząca działalność gospodarczą, konieczna staje się analiza struktury jej wpływów i wydatków. Jak słusznie wskazał Sąd Okręgowy, wartość aktywów może stanowić ważny argument przy ocenie kondycji finansowej tej osoby. Równoważnym kryterium oceny możliwości płatniczych spółki handlowej w rozumieniu art. 103 u.k.s.c. jest współczynnik płynności finansowej podmiotu, wespół z zasadą równego traktowania zobowiązań i należytej staranności w ich spłacie.

Załączone do akt sprawy dokumenty wskazują, że z formalnego punktu widzenia strona pozwana dysponowała w I kwartale 2015 r. środkami pieniężnymi, które pozwoliłyby pokryć opłatę od zażalenia na postanowienie z dnia 8 kwietnia 2015 r. o odrzuceniu apelacji. Wskazuje na to wartość rzeczowych aktywów (3.594.597,93 zł), należności krótkoterminowych (1.403.469,97 zł) oraz środków pieniężnych w kasie i na rachunkach (39.995,69 zł) na dzień 31 marca 2015 r.

W obrocie gospodarczym przy ocenie kondycji finansowej przedsiębiorstwa pomocą jest współczynnik płynności finansowej, rozumiany jako stosunek wartości aktywów obrotowych do zobowiązań krótkoterminowych, którego wartość progowa ustalana jest w obrocie gospodarczym w przedziale 1,2-2,0. Z przedłożonego bilansu wynika, że w pierwszym kwartale 2015 współczynnik osiągnął wartość znacznie niższą od akceptowalnych w obrocie gospodarczym i wyniósł 0,52. Należy mieć na względzie, że wobec poważnych zobowiązań krótkoterminowych (4.206.439,15) posiadane przez spółkę środki pieniężne, aktywa obrotowe (2.237.837,92 zł) wystarczyłyby na ich zaspokojenie tylko w części. Oznacza to, iż spółka rzeczywiście ma problemy z płynnością finansową, może nie być w stanie pozyskać środków finansowych na spłatę zapadających w najbliższym okresie zobowiązań krótkoterminowych. Zasada równego traktowania wierzycieli nie może w świetle powyższego prowadzić do wniosku, że koszty sądowe mają pierwszeństwo przed pozostałymi należnościami, jeżeli zagrożona jest płynność finansowa wnioskodawcy.

Dodatkowo wskazać należy, że w niniejszej sprawie zostały zajęte w trybie zabezpieczenia wierzytelności przysługujące stronie pozwanej przysługujące wobec innych podmiotów łącznie na kilkuset tysięcy kwoty (k. 458, 559 akt), co może powodować dla strony pozwanej utrudnienia ze zdobyciem środków finansowych na swoją działalność

Z drugiej strony nie sposób pominąć, że strona pozwana, pomimo tych wszystkich okoliczności kontynuuje działalność gospodarczą, ponosi koszty jej prowadzenia, co wymaga bieżącego uruchamiania środków pieniężnych.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Apelacyjny zmienił zaskarżone postanowienie jak w punkcie 1 sentencji. W pozostałym zakresie, z uwagi na istnienie pewnych rezerw finansowych po stronie skarżącej, w tym posiadanych przez stronę środków pieniężnych w kasie i na rachunkach, Sąd Apelacyjny oddalił wniosek w pozostałej części, w konsekwencji również dalej idące zażalenie.

Podstawą prawną tego rozstrzygnięcia jest art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c. oraz art. 385 k.p.c. w zw. z art. 397 § 2 k.p.c.